

AZ ÉPÍTÉSI TÖRVÉNYTERVEZETHEZ

Az Országgyűlés jelenleg tárgyalja az épített környezet alakításáról és védelméről szóló törvényt. A tervezet 52. paragrafusa és annak indoklása így hangzik:

(1) Az építésügyi hatósági jogkört első fokon – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel, továbbá ha a törvény vagy ennek felhatalmazása alapján kormányrendelet eltérően nem jelentkezik – a települési (fővárosi kerületi) önkormányzat jegyzője látja el.

(2) Az elvi építési, az építési, a használatbavételi és fennmaradási engedélyezési, továbbá az ezekkel összefüggő ellenőrzési és kötelezési ügyekben első fokon kormányrendeletben meghatározott települési (fővárosi kerületi) önkormányzat jegyzője jár el.

Indoklás:

Az építési hatósági jogkör első fokon mindvégig megmarad az önkormányzati szférában, azzal az eltéréssel a mai rendszertől, hogy telekalakítási, építési, használatbavételi és fennmaradási engedélyezési, valamint az ezekkel kapcsolatos ellenőrzési és kötelezési ügyekben nem minden település kap építésügyi hatósági jogkört, hanem csak a törvény mellékletében felsorolt székhelyű és illetékességi körű mintegy 120-150 település (város és megyei jogú város).

Erre vonatkozik az alábbi állásfoglalás:

FELHÍVÁS AZ ÖNKORMÁNYZATISÁG MEGMENTÉSÉRE

A hazai privatizálás, a hirtelen és sajátosan kialakult magántőke, a lobbyszerkezetek gátlástalan érvényesülése egyre inkább háttérbe szorítják az ország közösségi és állampolgári érdekeit. Városaink és falvaink sorsát, benne otthonunk jövőjét inamár nemesak az önkormányzatok növekvő gazdasági kiszolgáltatottsága fenyegeti, hanem az a legújabb rafinéria is, amely törvényi erővel akarja biztosítani, hogy az *átalakult Magyarország egyik legnagyobb váumányát, a hatalomnak és a felelősségnek a településeken való megvalósulását is módosítsák.* Nem engedhető meg, hogy az ország lakossága életkörülményeinek és a helyi önkormányzatok tevékenységeinek szabályozását a *törvényi szint alatti* ágazati, lobbis vagy magánérdekek befolyásolják. A kialakult helyzet és az „Épített környezet alakításáról és védelméről” szóló törvénytervezetben megfogalmazott agresszió ellen a Közösségsszolgálat Alapítvány és a Kós Károly Egyesülés úgy tiltakozik, hogy az *alábbiak megvalósítására htuja fel* mindazokat, akik cselekedni akarnak és képesek:

1. Ki kell dolgozni a városokban és községekben élők érdekében a *települési törvényt*, mert a településügy, a településfejlesztés, -rendezés és -üzemeltetés nem válhat az építésügy részévé, nem kerülhet az építésügyi ágazati szemléleti irányítás alá. A településüggyel kapcsolatos minden jog a településben élő lakosságot illeti meg.

2. *Nem engedhető meg, hogy az elsőfokú építésügyi hatóságot a településből elvíggyék*, mert az ott élő közösségnek van egyedül joga, hogy önkormányzata útján meghatározza saját életterének alakítását. Az önkormányzat jegyzője a jogszerűség záloga, a szakszerűség pedig a településekben is biztosítható. Amely kistéleplések nem képesek szakembert kiállítani, összefogással képesek lehetnek erre. A térségből, a környező városból kiutazó szakember rendszeres jelenléte is gazdaságos és önkormányzatbarát eljárás.

3. Meg kell szüntetni a települési *külterületeken* jelentkező rendezetlen állapotokat, lehetővé téve a mezőgazdasági műve-

lést biztosító életfeltételeket, a tulajdonviszonyok tisztázását, az utak és a tanyák kiépítését.

4. Ki kell dolgozni a *kistélepléseken élő népesség megmaradásának stratégiáját*, és támogatni kell annak tényleges végrehajtását.

5. Biztosítani kell az *önkormányzatok és a lakossági képviseletek folyamatos részvételét és beleszólását* az életfeltételeket biztosító közlekedési-, víz-, csatorna-, elektromos-, gáz-, távfűtési, távközlési, szállítási, köztiisztasági, egészségügyi, oktatási, és szociális gondozási ellátások *tulajdonosi és díjmegállapítási döntéseiben*.

6. Fel kell gyorsítani az állam, a térségi és a települési önkormányzatok feladatainak egyértelmű meghatározását, a *pénzügyi forrásokat pedig a feladatokhoz kell olyan arányban rendelni*, hogy azok megvalósíthatók legyenek. Ezzel összhangban kell végrehajtani a nagy ellátó rendszerek reformját.

7. Ki kell alakítani a *közpénzek elosztásának átlátható, nyilvános és ellenőrzött rendszerét* úgy, hogy döntési joggal csak a demokratikusan választott testületek rendelkezzenek. Ennek érdekében felül kell vizsgálni az összes jelenlegi támogatási, pályázati vagy egyéb rendszereket.

8. Nem lehet végezni területi, térségi fejlesztést és rendezést a települések fejlesztése, rendezése és üzemeltetése nélkül, és ezért *meg kell teremteni a térségek és települések között az összhangot*.

9. Létre kell hozni végre a ténylegesen működőképes, a területen élő lakosság arányait is figyelembe vevő, a települési önkormányzatok önállóságát nem sértő, demokratikusan választott *középszintű* térségi önkormányzatokat.

10. Az Országos Területfejlesztési Koncepciónak kezelnie kell az ország *keleti és nyugati fele és a települések közötti jelentős fejlődési különbségeket*. Ki kell alakítani a tökéredekkel szembeni piaci, hatósági *védelmi és befolyásolási stratégiákat*, rendszereket.

Az önkormányzatiság védelme és egyidejűleg fejlesztése érdekében mindezen kérdésekről az ország legkülönbözőbb térségeiben a tennivalók megfogalmazása céljából *nyilvános szakértői megbeszéléseket* szervezünk. A megbeszélések értelme nemesak az, hogy megakadályozzuk a centralizálás lobbistáinak sikerét, hanem az is, hogy a megjelenő polgármesterekkel, képviselőkkel, építészekkel, közösségfejlesztő és egyéb szakemberekkel karöltve *közös stratégiát határozzunk meg, a helyi hatalmat és felelősséget megmentendő*.

Budapest, 1997. február 18.

Kós Károly Egyesülés

7400 Kaposvár, Dózsa

György utca 21.

Közösségsszolgálat Alapítvány

1011 Budapest, Corvin tér 8.

A fenti felhívást közző tevő szervezetek országgyűlési képviselőkkel folytatott március 5-i megbeszélésüket követően az alábbi módosító javaslatot terjesztik a törvényalkotók elé.

A törvénytervezet 52. § (2) bekezdése az alábbiak szerint módosul:

(2) Az elvi építési, az építési, a *telekalakítási, a területfelhasználási, a használati mód megváltozásával kapcsolatos*, a használatbavételi; (és) *valamint* a fennmaradási engedélyezési, továbbá az ezekkel összefüggő ellenőrzési és kötelezési ügyekben *első fokon* az önkormányzat jegyzője (a jegyző ellenjegyzése mellett a polgármester) gyakorolja. A fenti ügyekben (az illetékes miniszter) illetve Kormány által meghatározott szakmai követelményeknek megfelelő hivatal jár el. E hivatal a településen vagy önkormányzati társulások által képzett körzetekben működhet.

Indoklás:

Az építési hatósági tevékenység jellemzően jogalkalmazó jellegű, vagyis az egyes (határozatok) döntések során gyakorlatilag azt minősítik, hogy a benyújtott kérelem és mellékleteik megfelelnek a jogszabályoknak, általános és eseti szakmai előírásoknak. A hatályos törvény egyértelmű rendelkezést tartalmaz arra vonatkozóan, hogy a hatósági jogkört nem az önkormányzat, hanem a jegyző (az általa működtetett hivatal segítségével) gyakorolja.

Javaslatunk egyfelől a jogszerűséget és szakszerűséget egyaránt biztosítva (a magyar közigazgatás hagyománya szerint) a polgármester hatáskörébe utalja a kérdést (polgármesteri hivatal és nem jegyzői hivatal), másfelől az önkormányzatok társulási kötelezettségét írja elő abban az esetben, ha a szakmai követelményeknek megfelelő hivatali apparátus létrehozása és fenntartása meghaladja a helyi önkormányzat lehetőségeit. E megoldás megítélésünk szerint nem csorbítja az önkormányzatok jogosítványait.

A fellépők tájékoztató beszélgetéseket szerveztek illetve szerveznek egyes magyarországi régiók polgármesterei és további érdeklődők számára. Egyetértő szervezetek vagy személyek támogató nyilatkozatát a fenti címeken várják.

HÍREK

A LENGYELORSZÁGBAN utazó építészeti kiállítást Lodzban a Műegyetem építészkarán, majd a Wrocław-i Lengyel Építészeti Múzeumban mutatták be, Március 19-én nyílik meg a varsói kiállítás a Lengyel Építészszövetség ottani székházában; a megnyitón újra küldöttség képviseli a Kós Károly Egyesülést. Májusban a gdanski székház, júniusban a katowicei Észak-Sziléziai Kulturális Központ, szeptemberben a Szczezin-i Pomerániai Hercegi Palota ad otthont a kiállításnak.

MAKOVECZ IMRE kiállítása március 12-én nyílt meg Tel Aviv-ban az építész jelenlétében. Munkáit több előadásban ismerteti. Utazására izraeli építészek meghívására és szervezésében került sor.

A NÁDASDY AKADEMLIA június 20-21-én szimpoziumot rendez Építészet-Természet-Művészet címmel a nádasládi Nádasy-kastélyban. Az első napon Douglas Cardinal kanadai építész és Makovecz Imre tart előadást, a második napon három szekcióülés megtartására kerül sor: 1. Önfenntartó és környezetbarát megoldások az építészetben; 2. Művészeti intézmények finanszírozása a XXI. században; 3. Belső terek lélektani és társadalmi hatása. A kétnapos program része továbbá Bugár-Mészáros Károly, Dr. Graeme McDonald és Charles Simon előadása, a GRAPHISOFT építészeti bemutatója, Klebniczky György zongorahangversenye, a kastélypark bemutatása, gyümölcsfátelepítés és a Magyar Hölégballon Szövetség bemutatója. A zárónyilatkozatot követő fogadáson hangzik el Jankovics Marcell Szentiván-napi köszöntője. A programról részletes tájékoztatót ad a Blaguss-Volánbusz iroda a 117-77-77-es telefonon, illetve a 117-86-57-es fax-számon. Ugyanitt kérhető jelentkezési lap is.

VAJDA GYULA 1945-1996

Az alábbi levelet kapta a Kós Károly Egyesülés:

... szívesen csatlakoznék Önökhöz. Szándékaim, mindaz, amiért lelkesedni tudok, amiben hiszek és amit elvetek, megegyeznek azzal, amit az Egyesülés tagjai képviselnek. 1969-ben szereztem diplomát Erdei András és Szentesi Anikó építészekkel egyidőben. Dolgoztam Ivánka András, Tenke Tibor és Pintér Béla mellett mint gyakornok, azután az országot jártam; Sopron, Emőd, Miskolc, Palotás, végül Érd, ahol nagyanyám telkén saházat építettem magamnak. Néhány éve egészségem megromlott; háromszor is közel jártam az elmúláshoz, végül megmaradtam. Tehát még van dolgom. Nyugdíjaztak, de szerencsére a szívem és a fejem működik, használok, és kérem, használják.

Érd, 1996 szeptember 28.

Tisztelettel és barátsággal
Vajda Gyula építész

A levél írója október 27-én váratlanul meghalt. Az Egyesülés Igazgatótanácsa márciusban tárgyalja az előterjesztést Vajda Gyula tiszteletbeli tagként való felvételéről.

A MAKONA keddi esti rendezvénysorozata keretében február negyedikén Gerle János tartott előadást a boglári évről. Tizenegyedikén Dévényi Sándor mutatta be saját munkáit, részletesen beszámolt a dél-dunántúli autópálya előkészítésének kérdéseiről és a kezdeményezés történetéről. Tizenharmadikán Anthony Gall terveiről beszélgettek a résztvevők. Az ott bemutatott pesthidegkúti orvosi rendelő terve időközben megnyerte a zártkörű pályázatot és Gall megbízást kapott az engedélyezési terv készítésére. Március negyedikén Jánossy György építész tartott előadást, tizenegyedikén Ferencz István beszélt életéről és munkáiról.

A HERENDI PORCELÁNGYÁR fejlesztésére kiírt meghívásos pályázat eredményeként a gyár meglévő épületeinek átalakítására a TRISKELL építészei; az új épületek megtervezésére Turányi Gábor kapott megbízást.

A SZÉP HÁZAK folyóirat egyik 1996-os nivódiját Gerencsér Judit nyerte el Szalafőre tervezett családi házával.

ÉPÍTŐ MŰVÉSZET címmel január 24. és február 9. között volt látható Török Ferenc építész, tanszékvezető egyetemi tanár, és Balázs Mihály építész, Csíkszentmihályi Róbert szobrász és Somogyi-Soma László festőművész kiállítása a Vigadó Galériában. A vendégkönyvi bejegyzések szokatlan egyöntetűséggel köszöntötték a kiállító művészeket, mint akik a minőséget, tisztaságot, hitet képviselik az ezekre az értékekre egyre szomjasabb világban.

A PÁZMÁNY PÉTER KATOLIKUS EGYETEM és a Kós Károly Egyesülés Településfejlesztés és Társadalom c. posztgraduális továbbképzése március 7-én kezdődött meg mintegy húsz hallgató részvételével Piliscsabán.